

« باسمه تعالی »

ریاست محترم جمهوری اسلامی ایران

جناب آقای دکتر سید ابراهیم رئیسی

با سلام و احترام، ضمن عرض تبریک خالصانه برای پیروزی حضرتعالی در انتخابات و استقرار دولت مردمی، از برنامه-ریزی و پیگیری‌های دلسوزانه جنابعالی و وزرای محترم در امور مختلف تشکر می‌گردد.

انجمن علوم خاک ایران، بر اساس رسالت‌های ذاتی خود مبنی بر صیانت از خاک‌های حاصلخیز کشور و تلاش در پیشگیری از تخریب آنها، در رابطه با طرح ساخت مسکن، نکات زیر را به عرض می‌رساند:

۱- برنامه جدی دولت در امر مسکن که مایه امیدواری و خوشنودی مردم می‌باشد، جای تقدیر فراوان دارد و امیدواریم پروژه‌های مربوطه با درایت لازم و بررسی‌های کارشناسی به بهترین نحو به اجرا در آید.

۲- بررسی‌های اولیه نشان می‌دهد که برای ساخت کل شهرها و مناطق مسکونی، صنعتی، و ... برای جمعیت کشور حتی در دهه‌های آتی (حدود ۱۰۰ میلیون نفر جمعیت، معادل ۳۳ میلیون خانوار)، فقط حدود یک میلیون هکتار زمین مورد نیاز است. بدیهی است که زمین‌های کمبود (برای حدود ۳۰٪ جمعیت اجاره نشین کشور)، باید از زمین‌های لم یزرع و بلا استفاده تامین شود. لذا باید دقت جدی به عمل آید تا به اراضی کشاورزی دست اندازی نشود.

۳- برای ساخت ۴ میلیون مسکن، کمتر از ۸۰ هزار هکتار زمین مورد نیاز است و مطرح شدن بحث یک میلیون هکتار در کنار شهرها و روستاها، که بسیاری از آنها اراضی حاصلخیز کشاورزی هستند، یک بحث کاملاً غیرکارشناسی بوده و موجب نگرانی است و می‌تواند زمینه سوء استفاده فرصت طلبان را فراهم نماید.

۴- بر اساس آمار اعلام شده، حدود دو و نیم میلیون مسکن تازه‌ساخت خالی در کشور، و بیش از ۵۰۰ هزار واحد مسکونی خالی در تهران وجود دارد که نیاز به ساماندهی دارند و می‌توانند بخشی از مشکل مسکن را برطرف نمایند.

همچنین در کشور بیش از ۱۰۰ هزار هکتار و در شهر تهران بیش از سه هزار هکتار بافت فرسوده و حاشیه ای قابل بازسازی وجود دارد که احیای آنها نیز می‌تواند ضمن افزایش امنیت و رفاه شهروندان، درصدی از مشکل مسکن را

برطرف نماید. لذا با سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی صحیح در مورد خانه‌های خالی و اجاره نشینی، و ساماندهی و بازسازی بافت‌های فرسوده در کشور، نیاز به زمین جدید بسیار کمتر از مقدار ذکرشده خواهد بود.

۵- بر اساس مطالعات صورت گرفته توسط موسسه تحقیقات خاک و آب وزارت جهاد کشاورزی، کمتر از ۱/۳ میلیون هکتار از اراضی تحت کشت کشور در کلاس یک و فاقد محدودیت می‌باشند که حدود ۲۵٪ غذای کشور در این زمین‌ها تولید می‌گردد، بقیه اراضی در درجات مختلف دارای محدودیت‌های فرسایش، شوری، شیب زیاد، عمق کم خاک، بافت نامناسب، عدم حاصلخیزی، و سایر محدودیت‌ها می‌باشند. متأسفانه این اراضی مرغوب و حاصلخیز عمدتاً در کنار شهرها و روستاها قرار دارند که در اثر بی‌توجهی و طرح مسائل غیرکارشناسی ممکن است به عنوان زمین‌های مناسب برای تامین مسکن و فضاهای شهری مورد سوء استفاده قرارگیرند. تغییر کاربری بیش از ۲۰۰ هزار هکتار اراضی حاصلخیز فقط در اطراف شش کلانشهر کشور در یک برهه کمتر از ۵۰ سال (۱۳۳۴ تا ۱۳۸۰)، موید این مطلب می‌باشد (گزارش موسسه تحقیقات خاک و آب وزارت جهاد کشاورزی).

۷- برنامه ریزی برای حل مشکلات مسکن باعث خوشحالی است، ولی به طور قطع عدم توجه به مسائل ذکر شده، همانگونه که از شواهد مشخص است، موجب ایجاد فضای نامناسب و فرصت‌های طلایی برای سودجویان و زمین خواران برای دست اندازی به اراضی حاصلخیز کشاورزی (که بسیاری از آنها در کنار شهرها و روستاها واقع شده اند) گردیده و ضربه مهلکی بر پیکر کشاورزی، و امنیت غذایی کشور وارد خواهد نمود. سرانه اراضی کشاورزی در کشور با سرعت در حال کاهش است و طی ۵۰ سال گذشته از حدود ۰/۵ هکتار برای هر ایرانی به کمتر از ۰/۲ هکتار رسیده و بدون شک بی‌توجهی در این زمینه موجب تخریب فزاینده اراضی و کاهش خودکفایی محصولات راهبردی، و نهایتاً خدشه‌دار شدن امنیت غذایی کشور خواهد شد (تغییر کاربری هر هکتار زمین کشاورزی تولید غذای ۱۰ نفر را کاهش می‌دهد).

انجمن علوم خاک ایران، از کلیه مسئولین ذیربط عاجزانه تقاضا دارد نسبت به پیشنهادات زیر بذل توجه نمایند تا ضمن روسفیدی در پیشگاه خداوند و ملت، از مشکلات جدی احتمالی پیشگیری نمایند:

الف- تامین مسکن برای مردم که امری کاملاً ضروری است، نباید موجب تبدیل و تغییر کاربری اراضی کشاورزی اطراف شهرها و روستاها گردد، زیرا ممکن است حل یک مشکل باعث بروز مشکل بزرگتر برای کشور گردد. راهکارهای متعددی، از جمله استفاده از زمین‌های فراوانی که فاقد استعداد کشاورزی و تولید غذا هستند، وجود دارد که با بررسی دقیق کارشناسی و برنامه‌ریزی هوشمندانه و دلسوزانه می‌توانند مورد استفاده قرار گیرند.

ب- در برنامه‌های توسعه عمرانی و صنعتی کشور، اراضی دارای منابع خاک کلاس ۱، ۲، ۳، ۴، به هیچ وجه نباید دست‌خوش تغییر کاربری قرار گیرند و در این زمینه استفاده از اطلاعات موجود در موسسه تحقیقات خاک و آب و نظرات کارشناسی این موسسه، از اهمیت زیادی برخوردار است و باید مورد توجه جدی قرار گیرد.

ج- از مسئولین بخش کشاورزی انتظار می‌رود با تعهد و دلسوزی تمام، و همکاری تخصصی با اهداف خدایندانه دولت مردمی در امر مسکن، از بروز یک فاجعه ملی ناخواسته جلوگیری نمایند. بررسی کارشناسانه، و تعیین محل‌های مناسب غیر کشاورزی می‌تواند زمینه احداث مسکن مورد نیاز را به خوبی فراهم نماید.

امیدواریم موارد ذکر شده مورد توجه جدی قرار گرفته و مفید واقع شود. انجمن علوم خاک ایران نیز آمادگی خود را برای هرگونه همکاری اعلام می‌دارد.

والسلام علی من اتبع الهدی

منوچهر گرجی

رئیس انجمن علوم خاک ایران

رونوشت:

- وزیر محترم جهاد کشاورزی جهت استحضار و دستور بررسی کارشناسی
- وزیر محترم راه و شهرسازی جهت استحضار و دستور بررسی کارشناسی
- موسسه تحقیقات خاک و آب وزارت جهاد کشاورزی جهت استحضار و بررسی کارشناسی